# Yüzde Yönetmeliğine Dava Süresi

| MAHKEME | KARAR TARİHİ | SONUÇ |
|---|---|---|
| Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu | 30.12.2025 | Bozma |

| ESAS NO | KARAR NO | İLGİLİ HÜKÜMLER |
|---|---|---|
| 2024/1399 | 2025/3737 | İYUK 7, İYUK 8, İYUK 11, İş K. 51 |

ÖZET

Otel ve lokantalarda yüzde paralarının dağıtımını düzenleyen 2004 tarihli yönetmeliğin değiştirilmesini isteyen mutfak işçilerinin davası süre aşımından reddedildi. İDDK, bordro ve SGK kayıtlarıyla yönetmeliğin dava tarihinde de uygulandığını tespit ederek davanın süresinde olduğuna karar verdi.

**Bu kararın özeti ve değerlendirmesi**
savun.av.tr/servis-yuzdesi-yonetmeligine-dava-suresi-uygulama-islemi-danistay-iddk-2025-3737/ →

## Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

DANIŞTAY İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU 2024/1399 E. ,
2025/3737 K.

"İçtihat Metni"

T.C.

DANIŞTAY

İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2024/1399

Karar No : 2025/3737

TEMYİZ EDEN (DAVACILAR) : 1- ...

2- ...

3- ...

4- ...

5- ...

6- ...

7- ...

VEKİLİ : Av. ...

KARŞI TARAF (DAVALI) : ... Bakanlığı

VEKİLİ : Hukuk Müşaviri ...

İSTEMİN KONUSU : Danıştay Onuncu Dairesinin 20/12/2023 tarih ve E:2023/5133, K:2023/8613 sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: 28/02/2004 tarih ve 25387 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yüzdelerden Toplanan Paraların İşçilere Dağıtılması Hakkında Yönetmelik'in bazı maddelerinde değişiklik yapılması istemiyle yapılan 07/07/2023 tarihli başvurunun reddine ilişkin ... tarih ve E-... sayılı işlem ile anılan Yönetmelik'in iptaline karar verilmesi istenilmiştir.

Daire kararının özeti: Danıştay Onuncu Dairesinin 20/12/2023 tarih ve E:2023/5133, K:2023/8613 sayılı kararıyla;

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 7. maddesinin 1. ve 4. fıkralarında; 8. maddesinin 1. fıkrasında; 11. maddesinin 1., 2. ve 3. fıkralarında; 14. maddesinin 3. fıkrasının (e) bendinde; 15. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde yer alan kurallar aktarılarak,

İlgililerin, altmış günlük dava açma süresi içerisinde doğrudan dava açmak yerine işlemi tesis eden idarenin hiyerarşik olarak üstü olan makama veya üst makam yoksa işlemi tesis eden makama başvurarak işlemin düzeltilmesini isteme hakkına sahip oldukları; kanun koyucu tarafından, 2577 sayılı Kanun'un 11. maddesi uyarınca yapılacak başvuruya konu edilebilecek işlemin niteliği bakımından düzenleyici ya da bireysel işlem gibi bir ayrıma gidilmediği, 11. maddenin kapsamının salt bireysel işlemlerle sınırlandırılmadığı,

Dolayısıyla düzenleyici işlemlerin ilan edildiği tarihi izleyen günden itibaren işlemeye başlayan altmış günlük dava açma süresi içerisinde idareye yapılan başvurunun reddi üzerine, düzenleyici işlemin ilan edildiği tarih ile 11. madde kapsamında başvuruda bulunulduğu tarih arasında geçen süre de dikkate alınmak suretiyle kalan dava açma süresi içerisinde açılan davalarda süre aşımı bulunmadığının; öte yandan, altmış günlük dava açma süresi geçtikten sonra düzenleyici işlemlerin değiştirilmesi, düzeltilmesi, kapsamının genişletilmesi gibi istemlerle yapılan ve bu nedenle 2577 sayılı Kanun'un 10. maddesi kapsamında değerlendirilmesi mümkün olmayan başvuruların, cevap verilmek suretiyle ya da zımnen reddi yolundaki işlemlerin iptali istemiyle açılan davalarda süre aşımı bulunduğunun kabulü gerektiği,

Bu durumda, bakılmakta olan davanın, dava konusu Yönetmelik'in yayım tarihinden itibaren dava açma süresi içerisinde doğrudan ya da aynı süre içerisinde 2577 sayılı Kanun'un 11. maddesi kapsamında yapılacak başvurunun sarih ya da zımni olarak reddi üzerine 11. madde hükmü de dikkate alınmak suretiyle hesaplanacak dava açma süresi içerisinde açılması gerektiği,

Buna göre, davacıların, dava konusu Yönetmelik'in yayımı tarihinden (28/02/2004) çok sonra 07/07/2023 tarihinde yaptıkları 2577 sayılı Kanun'un 11. maddesi kapsamında yer alan "değiştirme" talepli başvurunun, anılan madde uyarınca süresinde yapıldığının kabulüne olanak bulunmadığı,

Uyuşmazlık bu çerçevede değerlendirildiğinde, Yüzdelerden Toplanan Paraların İşçilere Dağıtılması Hakkında Yönetmelik'e karşı 2577 sayılı Kanun'un 7. ve 11. maddelerinde öngörülen süre içinde dava açmayan ve başvuru yapmayan davacıların bu tarihten sonra yaptıkları 07/07/2023 tarihli başvurunun, dava açma süresini yeniden başlatması mümkün olamayacağından, bu başvurunun reddi üzerine açılan davanın, süre aşımı nedeniyle esasının incelenmesine hukuken olanak bulunmadığı, nitekim Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 26/04/2023 tarih ve E:2023/384, K:2023/841 sayılı kararının da bu yönde olduğu,

Öte yandan, 2577 sayılı Kanun'un 7. maddesinde sözü edilen "uygulama işlemi" kavramının, kural koyucu nitelikteki düzenleyici işlemlere dayanılarak ilgililer hakkında tesis edilen ve onların menfaatlerinin ihlal edilmesi sonucunu doğuran, başka bir ifadeyle hukuksal durumlarında değişiklik yaratan bireysel nitelikteki işlemleri ifade ettiği,

Anılan hükme göre, ilan tarihini izleyen günden itibaren işlemeye başlayan dava açma süresi içerisinde idari davaya konu edilmeyen düzenleyici işlemlerin, bu tarihten sonra davaya konu edilebilmeleri için, ilgili hakkında uygulama işlemi tesis edilmiş olması, bu işlemin ise dava konusu edilen düzenleyici işlemin uygulanması niteliğinde bulunması gerektiği,

Dava dilekçesi ve ekindeki belgelerin incelenmesinden; davacıların, dava konusu Yönetmelik kapsamında hizmet veren müesseselerin mutfak kısmında çalışan işçiler olduğu ve en son Eylül 2022 tarihinde servis ücreti (yüzde dağıtımı) aldıkları anlaşıldığından, dava konusu Yönetmelik'in davacılara, dava tarihinden (12/09/2023) geriye doğru -dava açma süresi olan- 60 günden önce uygulandığı, dolayısıyla davanın bu yönden de süresinde olmadığının görüldüğü,

Bununla birlikte, davacıların, yeni bir servis ücreti ödemesi (yüzde dağıtımı yapılması) üzerine, taraflarına uygulanan Yönetmelik hükümlerini, 2577 sayılı Kanun'un 7. maddesinin 4. fıkrası uyarınca yeniden dava konusu edebileceklerinin de açık olduğu gerekçesiyle, davanın süre aşımı nedeniyle reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENLERİN İDDİALARI : Davacılar tarafından, düzenleyici işleme dayalı her ay yeniden uygulanmakta olan işlem ile birlikte turizm sektöründe, oteller, lokantalar, eğlence yerleri ve benzeri yerlerde çalışan binlerce işçinin mülkiyet hakkının ihlal edilmesi ile "süregelen zararı" gözetilmeksizin süre aşımı olduğu gerekçesi ile açıkça hatalı ve hukuka aykırı bir şekilde davanın reddine karar verildiği, uygulama işleminin, hukuka aykırı olma olasılığı bulunan bir düzenleyici işlemin iptali için bir olanak oluşturduğu, Yönetmelik 2004 yılında yürürlüğe girmiş olmakla birlikte, "yüzdelerden toplanan paralar" uygulamasının Türkiye'de turizm sektöründe, lokanta, otel ve eğlence yerlerinde yaklaşık olarak 2018 yılında uygulanmaya ve yaygınlaşmaya başladığı, işçiler arasında gelir dengesizliği oluştuğu ve mutfak işçilerinin mülkiyet hakları ve Anayasa'nın eşitlik ilkesinin her ay yeniden ve yeniden ihlal edildiği, tüm diğer mutfak işçileri gibi kendilerinin de bu

yüzde dağıtımını halen her ay düzenli olarak aldığı, konuyla ilgili emsal yargı kararları bulunduğu belirtilerek, Daire kararının bozulması gerektiği ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : İstemin reddi gerektiği savunulmaktadır.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ...'ÜN DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin kabulü ile Daire kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, Kurulumuzun 21/04/2025 tarihli ara kararına davacılar vekilince verilen cevaba ilişkin bilgi ve belgelerin dosyaya sunulması üzerine, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra, gereği görüşüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

MADDİ OLAY :

Yüzdelerden Toplanan Paraların İşçilere Dağıtılması Hakkında Yönetmelik 28/02/2004 tarih ve 25387 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Davacılar söz konusu düzenlemeye tabi olarak yüzde usulünün uygulandığı müesseselerde çalışan işçilerdir.

Davacılar 07/07/2023 tarihinde davalı idareye başvuru yaparak Yönetmelik'te düzenleme ve değişiklik yapılmasını talep etmişlerdir.

Davalı idarenin ... tarih ve E-... sayılı işlemi ile söz konusu dilekçenin kayıt altına alındığı bildirilmiştir.

Bu yazı davacılar vekiline 21/07/2023 tarihinde tebliğ edilmiştir.

Bunun üzerine davacılar tarafından, 12/09/2023 kayıt tarihli dilekçe ile temyizen incelenen dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT :

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "Dava açma süresi" başlıklı 7. maddesinde, "1. Dava açma süresi, özel kanunlarında ayrı süre gösterilmeyen hallerde Danıştayda ve idare mahkemelerinde altmış ve vergi mahkemelerinde otuz gündür. 2. Bu süreler; a) İdari uyuşmazlıklarda; yazılı bildirimin yapıldığı, (...) tarihi izleyen günden başlar. (...) 4. İlanı gereken düzenleyici işlemlerde dava süresi, ilan tarihini izleyen günden itibaren başlar. Ancak bu işlemlerin uygulanması üzerine ilgililer, düzenleyici işlem veya uygulanan işlem yahut her ikisi aleyhine birden dava açabilirler. Düzenleyici işlemin iptal edilmemiş olması bu düzenlemeye dayalı işlemin iptaline engel olmaz." kuralı; "Sürelerle ilgili genel esaslar" başlıklı 8. maddesinin 1. fıkrasında, "1. Süreler, tebliğ, yayın veya ilan tarihini izleyen günden itibaren işlemeye başlar." kuralı bulunmakta olup, Kanun'un 14. maddesinin 3. fıkrasının (e) bendinde, dava dilekçelerinin ilk inceleme esnasında süre aşımı yönünden inceleneceği; 15. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde ise, yasal süresi içerisinde açılmayan davaların reddine karar verileceği kuralına yer verilmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME :

2577 sayılı Kanun'da, dava açma süresine ilişkin kurallar ile düzenleyici işlemlere karşı iki ayrı yol izlenerek dava açma imkanı tanınmıştır. Buna göre, Kanun'un 7. maddesi uyarınca düzenleyici işlemin ilanı üzerine altmış gün içinde dava açılabileceği gibi, düzenleyici işlemin uygulanması üzerine, uygulama işleminin tebliğ tarihinden itibaren yine altmış gün içinde düzenleyici işleme veya düzenleyici işlemle birlikte uygulama işlemine karşı dava açılabilecektir. Bu şekilde, düzenleyici işlemin ilanı üzerine düzenleyici işleme karşı dava açmamış bulunan ilgililere, bir uygulama işleminin varlığına bağlı olarak, düzenleyici işleme karşı da dava açma imkanının sağlanması amaçlanmıştır.

Düzenleyici işlemin, yayımı tarihinden itibaren altmış gün içinde dava konusu edilmemesi halinde ise, uygulama işlemi tesis edilmesi sonrasında düzenlemenin dava konusu edilebilmesi için, uygulama işleminin tebliğ tarihine göre dava açma süresinin geçmemiş olması gerekmektedir.

Somut olayda, davacılar yüzde usulünün uygulandığı müesseselerde çalışan işçilerdir.

Kurulumuzun 21/04/2025 tarihli ara kararı ile davacılar vekilinden; "1- Davacıların idareye başvuru tarihi olan 07/07/2023 tarihinde ve dava tarihi olan 12/09/2023 tarihlerinde hangi işyerinde hangi pozisyonlarda (unvanlarda) çalıştıklarını gösteren sigortalılık bilgileri ile iş sözleşmelerinin okunaklı örneklerinin dosyaya sunulmasının istenilmesine, 2- Davacılara başvuru tarihi olan 07/07/2023 tarihinden itibaren (Temmuz 2023 dahil) yüzde adı altında haftalık/aylık vb. şekilde yapılan ödemeleri gösterir bilgi ve belgelerin istenilmesine, 3- Davacılara ait 07/07/2023-12/09/2023 (dava tarihi) tarihleri arasında yapılan maaş ödemelerine dair maaş bordrolarının okunaklı suretlerinin her bir davacı için ayrı ayrı gönderilmesinin" istenilmesine karar verilmiştir.

Davacılar vekilince ara kararına verilen 08/09/2025 kayıt tarihli cevap ile dosyaya sunulan, davacılardan ..., ... ve ...'e ait ücret bordroları, belirsiz iş sözleşmeleri ve SGK kayıtlarının incelenmesinden, anılan davacıların bir işletmenin mutfak bölümünde çeşitli pozisyonlarda işçi olarak çalıştıkları ve idareye başvuru yapılan 2023 Temmuz ayından 2025 Haziran ayına kadar yüzde ödemesi adı altında ödeme aldıkları anlaşılmaktadır.

Diğer davacılara yönelik olarak ise UYAP kayıtlarının incelenmesinden, SGK sistemi bilgilerine göre bu davacıların benzer tarih aralığında aynı iş yerinde çalıştıkları anlaşılmıştır.

Buna göre dava konusu Yönetmelik'in gerek idareye başvuru, gerekse dava açma tarihinde davacılara uygulandığı, yaptıkları başvurunun da bu çerçevede olduğu dikkate alındığında, dava açma süresinin anılan yazının davacılara tebliğ edildiği tarihten itibaren başlaması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, davalı idarenin davacılar vekiline 21/07/2023 tarihinde tebliğ edilen yazısı üzerine, 12/09/2023 kayıt tarihli dilekçe ile açılan davanın süresinde olduğu sonucuna varıldığından, davanın süre aşımı nedeniyle reddi yolundaki Daire kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1. Davacıların temyiz isteminin kabulüne;

2. Davanın yukarıda özetlenen gerekçeyle süre aşımı nedeniyle reddine ilişkin Danıştay Onuncu Dairesinin temyize konu 20/12/2023 tarih ve E:2023/5133, K:2023/8613 sayılı kararının BOZULMASINA,

3. Yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın anılan Daireye gönderilmesine,

4. 30/12/2025 tarihinde oy çokluğu ile kesin olarak karar verildi.

KARŞI OY

X- Temyiz edilen kararla ilgili dosyanın incelenmesinden; Danıştay Onuncu Dairesince verilen kararda usul ve hukuka aykırılık bulunmadığı, dilekçede ileri sürülen temyiz nedenlerinin kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı anlaşıldığından, davacıların temyiz isteminin reddi ile temyize konu kararın onanması gerektiği oyuyla, karara katılmıyoruz.